

The project is funded by the European Union

SOCIETY WITHOUT VIOLENCE

დეკლარაცია

სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის (სოგი) საფუძველზე დისკრიმინაციის აღმოფხვრისა და ლგბტი პირთა უფლებრივი თანასწორობის მიღწევის შესახებ

შესავალი

ადამიანები თავისუფალნი და თანასწორნი იბადებიან თავიანთ ღირსებასა და უფლებებში. ყველა უფლება და თავისუფლება არის უნივერსალური, ურთიერთდაკავშირებული, განუყრელი და ურთიერთდამოკიდებული. სექსუალური ორიენტაცია, გენდერული იდენტობა და გენდერული თვითგამოხატვა ყოველი პიროვნების ღირსების განუყრელი ელემენტებია და დაუშვებელია ამ საფუძვლით ადამიანის დისკრიმინაცია ან უფლების სხვაგვარი შეზღუდვა;

ვეყრდნობით რა ადამიანის უფლებების უნივერსალურობის და საყოველთაობის პრინციპს, ხაზს ვუსვამთ სახელწიფოს ვალდებულებას უზრუნველყოს ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების სრულყოფილი სარგებლობა ნებისმიერი, მათ შორის, სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობისა და თვითგამოხატვის საფუძველზე დისკრიმინაციის გარეშე;

გამომდინარე იქიდან, რომ ადამიანის უფლებების დაცვის საყოველთაოდ აღიარებული საერთაშორისო პრინციპები და ნორმები საქართველოს სამართლებრივი და პოლიტიკური სივრცის განუყოველ ნაწილს წარმოადგენს და ქვეყანა არის ადამიანის უფლებების თითქმის ყველა ძირითადი საერთაშორისო და რეგიონული ხელშეკრულების მხარე;

ვალაჩებთ რა, რომ სახელმწიფოების მიერ თანმიმდევრული ანტიდისკრიმინაციული პოლიტიკის, მათ შორის, დისკრიმინაციის აღმოფხვრის მიზნით ეფექტიანი პოზიტიური ღონისძიებების გატარება ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის შიდა ეროვნული და საერთაშორისო სისტემის ფუნდამენტური ასპექტია;

ვაცნობიერებთ რა, რომ პოლიტიკურ და სამართლებრივ სისტემებში ცალკეული დისკრიმინირებული ჯგუფების უფლებების აღიარება და მათი ექსპლიციტური მოხსენიება საერთაშორისო სამართლებრივ დოკუმენტებში შედარებით გვიან ეტაპზე მოხდა. ლესბოსელი, გეი, ბისექსუალი და ტრანსგენდერი ადამიანები საუკუნეების განმავლობაში იყვნენ და ბევრ ქვეყანაში დღესაც არიან ჰომოფობიის, ტრანსფობიისა და სხვადასხვა სახის შეუწყნარებლობისა და დისკრიმინაციის მსხვერპლნი როგორც საჯარო, ისე კერძო სივრცეებში. ჰომოსექსუალობის კრიმინალიზაცია, ლგბტი ადამიანების მარგინალიზაცია, სოციალური გარიყვა და ძალადობა ბევრ ქვეყანაში გავრცელებულ პრაქტიკას წარმოადგენს.

ამასთან, **ვალაჩებთ იმ** პროგრესს, რომელსაც ბოლო წლებში საქართველომ საკანონმდებლო და ინსტიტუციურ დონეებზე მიაღწია სოგი-ს საფუძველზე დისკრიმინაციის პრევენციისა და დაძლევის მიმართულებით; მათ შორის, განხორციელდა ძირეული ცვლილებები საქართველოს კანონმდებლობასა და პოლიტიკის დოკუმენტებში, მიღებულ იქნა ადამიანის უფლებათა სამოქმედო გეგმა და სტრატეგია, რომელმაც საკანონმდებლო გარანტიების იმპლემენტაციის კონკრეტული მექანიზმები განსაზღვრა, დაიხვეწა თვითრეგულაციის მექანიზმები, როგორცაა პროფესიული ეთიკისა და ქცევის კოდექსები. თუმცა, ეს პროცესი არ ითვალისწინებს ერთიან, კვლევაზე

დაფუძნებულ ხედვასა და მიდგომებს ადგილობრივი კონტექსტის გათვალისწინებით და არ ატარებს კომპლექსურ ხასიათს. შედეგად, ლგბტი ადამიანებისათვის ჩვენს საზოგადოებაში დღემდე ვერ ხერხდება უსაფრთხო, სიძულვილის ენის, ძალადობისა და დისკრიმინაციისაგან თავისუფალი გარემოს შექმნა, რომელიც ჯგუფის წევრებს საშუალებას მისცემს, ისარგებლონ მინიჭებული უფლებებითა და თავისუფლებებით სხვა ჯგუფებისა და მოქალაქეების თანასწორად;

ვითვალისწინებთ რა, რომ ლგბტი ადამიანები საქართველოში არიან სისტემური ძალადობის, შევიწროების, დევნის, შეუწყნარებლობისა და დისკრიმინაციის მსხვერპლნი ცხოვრების ყველა სფეროში. ლგბტი ადამიანთა მიმართ გამოვლენილი ძალადობა და უთანასწორო მოპყრობა ხშირად ვლინდება ოჯახში, საჯარო სივრცესა თუ სხვადასხვა ინსტიტუციებში ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ძალადობის, მარგინალიზაციის, ბულინგის და სოციალური გარიყვის სახით;

ვაცნობიერებთ რა, რომ ლგბტი თემი არ წარმოადგენს ჰომოგენურ ჯგუფს და თემის შიგნით განსხვავებული გამოცდილების, საჭიროებებისა და მოწყვლადობის განსხვავებულ საფეხურზე მდგომი ადამიანები არიან, რომლებიც მათი სპეციფიკური საჭიროებების შესაბამის მიდგომას საჭიროებენ. ლგბტი თემის შიგნით არსებული მრავალფეროვნებისა და განსხვავებების არაღიარება ხელს უშლის იმ ადამიანთა საჭიროებების იდენტიფიცირებასა და პრევენციას, რომლებიც განიცდიან ოპრესიასა და ინტერსექციურ ჩაგვრას გადამკვეთი იდენტობების საფუძველზე, კერძოდ, მათი სოციალური სტატუსის, შეზღუდული შესაძლებლობების, სქესის, ასაკის, რელიგიური მრწამსის, ეთნიკური წარმომავლობის და სხვა საფუძვლის გამო.

ვადიარებთ რა, რომ ძალადობრივი და ჰომო/ბი/ტრანსფობიული გარემო ლგბტი თემს უხილავ სოციალურ ჯგუფად აქცევს და პირდაპირ გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ამ ადამიანების კეთილდღეობასა და ჯანმრთელობაზე, არამედ მათ ხელს უშლის თვითრეალიზებაში ინდივიდუალურ, ინტერპერსონალურ და პოლიტიკურ დონეზე;

ვაცნობიერებთ რა, რომ სახელმწიფოს მხრიდან სოგი-ს ნიშნით სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის და დისკრიმინაციის პრევენციის, რეაგირებისა და დამლევის მიზნით სამართლებრივი მექანიზმების არაეფექტური გამოყენების, ასევე, ლგბტი საკითხების მიმართ ცალკეული საჯარო მოხელეების დაბალი სენსიტიურობის გამო, ლგბტი ადამიანების ნდობა სამართალდამცავი ორგანოების და სასამართლოს მიმართ დაბალია, რის გამოც ისინი ნაკლებად მიმართავენ სამართლებრივი დაცვის საშუალებებს და ხშირად სრულად დაუცველები რჩებიან ძალადობისა და უთანასწორო მოპყრობის წინაშე;

ვიაზრებთ რა, რომ ჰომო/ბი/ტრანსფობიის ნიადაგზე ჩადენილი დანაშაულების ნეგატიურ ეფექტს, რომელიც არსებით საფრთხეს უქმნის როგორც პლურალური და თანასწორობაზე დაფუძნებული საზოგადოების მშენებლობის პროცესს, ასევე ქვეყანაში დემოკრატიული და უსაფრთხო გარემოს შექმნას, რომლის უზრუნველყოფა სახელმწიფოს პრეროგატივაა. მსგავსი ტიპის ძალადობა სისტემურ ხასიათს ატარებს და სახელმწიფოსგან კომპლექსურ მიდგომას მოითხოვს, რაც გულისხმობს ნდობაზე და ადამიანის უფლებების განუხრელ პატივისცემაზე დაფუძნებული ინსტიტუციური რეფორმების გატარებას, რეგულარულ ანგარიშგებას, კონსტრუქციულ დიალოგსა და განგრძობით ძალისხმევას სოგი-ს ნიშნით ადამიანის უფლებათა დარღვევების აღმოფხვრის მიზნით;

ვაცნობიერებთ რა, რომ საქართველოში ლგბტი ჯგუფის თანასწორუფლებიანობის მიღწევის გზაზე არსებობს მნიშვნელოვანი გამოწვევები, რომელიც უკავშირდება ქვეყანაში არსებულ სოციალურ, პოლიტიკურ და კულტურულ კონტექსტს. ჩვენს საზოგადოებაში გენდერსა და სექსუალობასთან დაკავშირებული საკითხები დღემდე აღიქმება პრივატულ სივრცეში მოქცეულ და ტაბუირებულ საკითხად, რომელიც მხოლოდ „მორალისა“ და „ტრადიციების“ კონტექსტში განიხილება და იგნორირებული რჩება საკითხის სამართლებრივი თუ უფლებრივი ასპექტები; არსებული ფორმალური განათლების სისტემა და სამოქალაქო საზოგადოება კი ვერ ახერხებს ამ კუთხით პოზიტიური ცვლილებების განხორციელებას;

ვიზიარებთ რა, რომ ლგბტი ადამიანთა უფლებებთან დაკავშირებული საკითხები ჩვენს რეალობაში ხშირად გამოიყენება ვიწრო პოლიტიკური მიზნების მისაღწევად და პოლიტიკური სპეკულაციებისთვის (განსაკუთრებით წინასაარჩევნო პერიოდებში) და ანტიგენდერული პოლიტიკური და სოციალური ჯგუფების მხრიდან ადგილი აქვს მიზანმიმართულ ბრძოლას ქალთა და ლგბტი თემის წევრების თანასწორობისა და ემანსიპაციის წინააღმდეგ. ლგბტი საკითხები მეტწილად საზოგადოებრივი მორალისა და ტრადიციების პერსპექტივაში განიხილება და სრულიად გაყვანილია უფლებრივი პერსპექტივიდან.

ვადიარებთ რა, რომ არსებული გამოწვევების დაძლევა საჭიროებს სახელმწიფოსა და სხვა საკვანძო აქტორების მხრიდან მყარი პოლიტიკური ნების გამოვლენასა და ეფექტიანი, სისტემური და თანმიმდევრული პოლიტიკის განხორციელებას, რომელიც აღიარებული და გამყარებული იქნება ინსტიტუციურ დონეზე და უზრუნველყოფს ლგბტი პირთა ადამიანის უფლებების მიმართ პატივისცემასა და ხელს შეუწყობს ტოლერანტული გარემოს ჩამოყალიბებას;

ვთანხმდებით, რომ დაუშვებელია სოცი-ს საფუძველზე ძალადობის, დისკრიმინაციის და სიძულვილის ენის გასამართლებლად, როგორც კულტურულ, ტრადიციულ და რელიგიურ ფასეულებებზე, ასევე „დომინანტური კულტურის“ წესებსა და „უმრავლესობის ნებაზე“ აპელირება;

ვაცნობიერებთ რა, რომ ჰომო/ბი/ტრანსფობიის პრობლემატიზაცია პირველ რიგში გულისხმობს იმის აღიარებას, რომ მას კომპლექსური ბუნება აქვს და მისი დაძლევისათვის მნიშვნელოვანია საკითხის ერთიან კონტექსტში გააზრება. ცალკეულ სფეროებში საჭირო ინტერვენციები მუდმივად იკვეთება ერთმანეთთან და, შესაბამისად, პრობლემის დასაძლევად მნიშვნელოვანია სხვადასხვა სახელმწიფო და სხვა აქტორების კოორდინირებული თანამშრომლობა და ერთიან ხედვაზე შეთანხმება, ამისათვის მნიშვნელოვანია, სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავების პროცესში ლგბტი ადამიანების საჭიროებებს დაეფუძნოს და სათემო ორგანიზაციების, აქტივისტური ჯგუფებისა და ლგბტი უფლებებზე მომუშავე სხვა აქტორების აქტიური მონაწილეობით განახორციელოს.

აღნიშნულის აღიარებით, დეკლარაციაზე ხელმოწერნი მოვუწოდებთ შესაბამის სახელმწიფო უწყებებსა და სხვა აქტორებს შემდეგი ღონისძიებების განხორციელებისკენ:

საქართველოს პარლამენტს:

- ხელი შეუწყოს სექსუალურ ორიენტაციას და გენდერულ იდენტობასთან დაკავშირებული საკითხების დეპოლიტიზებას, სეკულარიზებასა და მის ადამიანის უფლებათა ჭრილში განხილვას.
- განახორციელოს ადეკვატური საკანონმდებლო ცვლილებები დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ კანონსა და სხვა რელევანტურ საკანონმდებლო აქტებში ანტიდისკრიმინაციული მექანიზმების გაძლიერების მიზნით, რაც, *inter alia*, გულისხმობს სახალხო დამცველისთვის მისი რეკომენდაციების აღსრულების ეფექტიანი სამართლებრივი ინსტრუმენტების გადაცემას, სასამართლოების მიერ საქმის განხილვის ეფექტიანი და სამართლიანი პროცედურების დადგენას;
- შეიმუშავოს პარლამენტის ეთიკის კოდექსი და რეაგირების შესაბამისი მექანიზმები პარლამენტის წევრების მხრიდან სიძულვილის ენის გამოყენების შემთხვევებზე;
- გააძლიეროს თანასწორობის მიმართულებით, მათ შორის ლგბტი პირთა უფლებების ხელშეწყობის კუთხით მთავრობის საქმიანობაზე ეფექტიანი საპარლამენტო კონტროლი;

საქართველოს პრეზიდენტს:

- შეიმუშავოს ლგბტი პირების უფლებების დაცვასა და პატივისცემაზე დაფუძნებულ პოლიტიკა და ხელი შეუწყოს სექსუალურ ორიენტაციასა და გენდერულ იდენტობასთან

დაკავშირებული არსებული პოლიტიკის უფლებრივ და სეკულარულ განზომილებაში ტრანსფორმაციას.

საქართველოს მთავრობას:

- უზრუნველყოს საქართველოს ეროვნული კანონმდებლობითა და საერთაშორისო ინსტრუმენტებით ნაკისრი ვალდებულებების, *inter alia*, ევროპის საბჭოს კონვენციების, რეზოლუციებისა (PACE 2048 (2015)) და რეკომენდაციების (CM/Rec(2010)5), ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებების, გაეროს კონვენციების (CEDAW) და რეზოლუციების, ევექტიანი განხორციელება და ხელი შეუწყოს დისკრიმინაციის, მარგინალიზების, უთანასწორო მოპყრობისა და ძალადობის აღმოფხვრას სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობის, სქესობრივი მახასიათებლებისა და გენდერული თვითგამოხატვის საფუძველზე. ამ მიზნით შეიმუშავოს და განახორციელოს თანმიმდევრული და ევექტიანი ანტიდისკრიმინაციული სამთავრობო პოლიტიკა, რაც მათ შორის, გულისხმობს, საჯარო სამსახურის შესახებ კანონსა და საჯარო უწყებების ეთიკის კოდექსებში დისკრიმინაციისა და სიძულვილის ენის აკრძალვის, ასევე რელიგიური ნეიტრალიტეტის დაცვის სტანდარტების სათანადო ასახვას, თანასწორობის მხარდასაჭერად სპეციალური პოზიტიური ღონისძიებების განხორციელებასა და ევექტიანი შიდა მონიტორინგისა და ანგარიშვალდებულების მექანიზმების შექმნას.
- სხვადასხვა პოლიტიკური, სოციალური და რელიგიური ჯგუფების მიერ წარმოებული ჰომო/ბი/ტრანსფობიური დღის წესრიგის საპირისპიროდ, უზრუნველყოს სეკულარული, ადამიანის უფლებების დაცვაზე დაფუძნებული საჯარო პოლიტიკისა და დისკურსის გატარება;
- ადეკვატურად გაიაზროს და უპასუხოს სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის საფუძველზე ძალადობისა და დისკრიმინაციის კუთხით არსებულ გამოწვევებს (მათ შორის, სიძულვილის მოტივირებული დანაშაულების გამოძიებისა და პრევენციის არათანმიმდევრული და არაევექტიანი პოლიტიკა, ლგბტი თემისთვის შეკრების თავისუფლებით სარგებლობის განგრძობადი ხელშეშლის პრაქტიკა, ტრანსგენდერი ადამიანებისთვის სქესის აღიარების არსებული რეპრესიული და არაჰუმანური ადმინისტრაციული პრაქტიკა, პენიტენციურ დაწესებულებებში ლგბტი და მსმ პირების სეგრეგაციისა და სხვა დისკრიმინაციული პრაქტიკა) და ამ კუთხით სამთავრობო სტრატეგიებსა და სამოქმედო გეგმებში სრულყოფილად ასახოს შესაბამისი უწყებების მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებები.
- ხელისუფლების წარმომადგენლებმა საკუთარი საჯარო განცხადებებით ხელი შეუწყონ თანასწორობის იდეის განუხრელ დაცვას და საჭიროების შემთხვევაში დაგმონ ჰომო/ბი/ტრანსფობიური ძალადობა, დისკრიმინაცია და გამოხატვა, მათ შორის, ლგბტი ადამიანების გამოხატვის თავისუფლებისა და მშვიდობიანი შეკრების უფლებაში ნებისმიერი არაკანონიერი ჩარევა;
- საზოგადოებაში ტოლერანტობისა და თანასწორობის იდეების გაძლიერების მიზნით უზრუნველყოს საგანმანათლებლო და საინფორმაციო კამპანიების დაგეგმვა და განხორციელება;
- უზრუნველყოს საჯარო მოხელეებისა და შესაბამისი პროფესიული ჯგუფების ინფორმირებულობისა და ცოდნის ამაღლება და მათთვის, მათ შორის, ჯანდაცვისა და მედიცინის, განათლების სფეროს, სამართალდამცავი უწყებების წარმომადგენელთათვის, გამიზნულ სასწავლო კურსებში გენდერისა და ლგბტი საკითხების სათანადო ინკორპორირება.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს:

- ჰომო/ბი/ტრანსფობიურ დანაშაულების ევექტიანი პრევენციის მიზნით უზრუნველყოს სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულებთან ბრძოლის ევექტიანი სტრატეგიისა და

ოპერაციული სახელმძღვანელო დოკუმენტის შემუშავება, რომელიც, მათ შორის, მოიცავს: მსგავსი დანაშაულის მასშტაბისა და ბუნების ანალიზისთვის სრულყოფილი მეთოდოლოგიასა და სტატისტიკის წარმოების ინსტრუქციას; სოფი-ს ნიშნით ჩადენილ დანაშაულების ეფექტიანი, დამოუკიდებელი და დროული გამოძიების პრინციპებს; სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების სათანადო კვალიფიკაციისა და ქმედებაში დისკრიმინაციული მოტივის იდენტიფიცირების მკაფიო კრიტერიუმებს; პოლიციის ქცევის ეთიკის სტანდარტებს;

- შექმნას სპეციალიზირებული დანაყოფები, რომელიც იმუშავებს სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულებზე და დაკომპლექტებული იქნება შესაბამისი ცოდნითა და სენსიტიურობით აღჭურვილი კომპეტენტური კადრით;
- ითანამშრომლოს ლგბტი ორგანიზაციებთან და აღნიშნულ თემებზე მომუშავე სხვა არასამთავრობო ორგანიზაციებთან თუ საინიციატივო ჯგუფებთან, გამოცდილების გაზიარების, დანაშაულთა პრევენციისა და სამართალდამცავ სისტემის მიმართ ნდობის გაძლიერების ხელშეწყობის მიზნით;
- უზრუნველყოს სექსუალურ ორიენტაციასთან, გენდერულ იდენტობასთან და სქესობრივ მახასიათებლებთან დაკავშირებული საკითხების ჩართვა პოლიციის თანამშრომელთა სასწავლო გეგმაში, რათა მათ შეძლონ ჰომო/ბი/ტრანსფობიურ ნიადაგზე ჩადენილი სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების იდენტიფიცირება და დაზარალებულებისთვის ჯეროვანი დახმარების გაწევა;
- უზრუნველყოს ჰომო/ბი/ტრანსფობიური დანაშაულებით დაზარალებულ პირთა, განსაკუთრებით არასრულწლოვნების, პერსონალური ინფორმაციისა და კონფიდენციალობის განუხრელი დაცვა, მათი იდენტობის შესახებ ინფორმაციის განზრახ თუ გაუფრთხილებლობით გაცხადების პრევენციის მიზნით;
- მიიღოს ყველა საჭირო ზომა შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა ქცევის კოდექსში ადამიანის უფლებების დაცვისა და თანასწორობის სტანდარტების, მათ შორის, სიძულვილის ენის აკრძალვასთან დაკავშირებული მოთხოვნების სათანადო ასახვისა და განხორციელების მიზნით. აღნიშნული მიზნის უზრუნველსაყოფად შეიქმნას უწყების შიდა და გარე მონიტორინგის დამოუკიდებელი და ეფექტიანი მექანიზმები, რომელშიც მაქსიმალურად იქნება უზრუნველყოფილი განმცხადებლის/მსხვერპლის პროცესუალური მონაწილეობა და მის წინაშე ანგარიშვალდებულება;
- უზრუნველყოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოფიციალურ ვებ-გვერდზე სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულებზე ჩაშლილი სტატისტიკის განთავსება;
- შეიმუშავოს სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულებთა პრევენციის მიზნით საინფორმაციო და ცნობიერების ამაღლებისკენ მიმართული კამპანია, რომელიც ხელს შეუწყობს ლგბტი ჯგუფის წინააღმდეგ წინასწარგანწყობისა და სტერეოტიპების რღვევას, საზოგადოებაში არსებული დაუსჯელობის სინდრომის აღმოფხვრას და ასევე, ნათლად მოახდენს ჰომო/ბი/ტრანსფობიური მოტივით ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ სახელმწიფოს პოლიტიკის დეკლარირებას.

საქართველოს პროკურატურას:

- შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან ინტენსიური თანამშრომლობის გზით, შეიმუშავოს და ეფექტიანად განახორციელოს სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულთა წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგია;
- განახორციელოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულების გამოძიებაზე ეფექტიანი საპროკურორო ზედამხედველობა;
- მოახდინოს პროკურორების სისტემური გადამზადება სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულებზე საერთაშორისო სტანდარტის შესაბამისად;

- ბრალის შესახებ დადგენილებაში ექსპლიციტიურად მიუთითოს სიძულვილის მოტივის არსებობაზე, რაც სასამართლოს შესაძლებლობას მისცემს სასჯელის განსაზღვრის ეტაპზე ადეკვატურად მოახდინოს სიძულვილის მოტივის იდენტიფიცირება და სასჯელის ზომის მისადაგება;
- შექმნას რეგულარული სამუშაო ფორმატები ლგბტი ორგანიზაციებთან და აღნიშნულ თემატიკაზე მომუშავე სხვა ჯგუფებთან, თუ ორგანიზაციებთან დანაშაულთა ეფექტიანი პრევენციისა და სამართალდამცავი ორგანოების მიმართ ნდობის გაძლიერების მიზნით;
- სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების ეფექტიანი პრევენციის მიზნით, აწარმოოს ადეკვატური და მუდმივად განახლებადი სტატისტიკა სიძულვილით მოტივირებულ დანაშაულთა შესახებ და განახორციელოს მათზე დაფუძნებული ანალიზი, რომელიც დაეხმარება პროკურატურასა და სხვა პასუხისმგებელ უწყებებს მსგავსი დანაშაულების მასშტაბის, დინამიკის, ასევე ხელშემწყობი პოლიტიკური და სოციალური მიზეზების გაანალიზებაში.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს:

- კოორდინირებულად ითანამშრომლოს საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან, რათა შეიქმნას სწრაფი, გამჭვირვალე და ხელმისაწვდომი რეგულაციები და ადმინისტრაციული პრაქტიკა, რომელიც საშუალებას მისცემს ტრანსგენდერ ადამიანებს შეცვალონ გენდერული მარკერი სახელმწიფო თუ კერძო დაწესებულების მიერ გაცემულ ყველა დოკუმენტში. მნიშვნელოვანია, რომ მითითებული პროცედურა მკაფიოდ იყოს გამიჯნული სამედიცინო ტრანზიციის პროცესისგან.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს:

- მოსამართლეთა შერჩევის პროცესში გაითვალისწინოს ადამიანის უფლებებისა და თანასწორობის იდეების მიმართ კანდიდატების დამოკიდებულება და ამ კუთხით შეიმუშავოს შემოწმების შესაბამისი მეთოდოლოგია/ინსტრუმენტი.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს სკოლას:

- უზრუნველყოს, რათა იუსტიციის უმაღლესი სკოლის მსმენელებისა და მოსამართლეებისთვის განკუთვნილი სასწავლო მოდული დისკრიმინაციისა და სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულის საქმების განხილვის სპეციფიკისა და თავისებურებების შესახებ სათანადოდ ფარავდეს სექსუალურ ორიენტაციასთან/გენდერულ იდენტობასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს:

- მოახდინოს საკუთარი მუშაობის კოორდინირება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან, რათა უზრუნველყოს მასტიგმატიზირებელი და დისკრიმინაციული ტერმინოლოგიის შემცველი სამედიცინო სახელმძღვანელოების რევიზია;
- სექსუალურ ორიენტაციასთან, გენდერულ იდენტობასთან და სქესობრივ მახასიათებლებთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ჩართოს ჯანდაცვის სფეროში მომუშავე პერსონალის კვალიფიკაციის ასამაღლებელი, სერტიფიცირების და სასწავლო/გადამზადების პროგრამებში;

- შეისწავლოს ლგბტი (განსაკუთრებით, ტრანსგენდერ და ინტერსექს) ადამიანთა სოციალური საჭიროებები და სათანადოდ ასახოს ისინი სახელმწიფო სამოქმედო გეგმებში და ჯანდაცვის სტრატეგიებში;
- დაარეგულიროს სამედიცინო ტრანზიციის პროცესი ისე, რომ ტრანსგენდერ და ინტერსექს ადამიანებს ჰქონდეთ ეფექტიანი ხელმისაწვდომობა საყოველთაოდ აღიარებული სტანდარტების შესაბამის სამედიცინო მომსახურებაზე და ამ პროცესთან დაკავშირებული ხარჯები ანაზღაურდეს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სადაზღვევო პოლისების ფარგლებში;
- შეიმუშავოს ლესბოსელ, გეი, ბისექსუალ და ტრანს-სენსიტიური ქცევის კოდექსები და სახელმძღვანელო პრინციპები კლინიკებისა და სახელმწიფო თავშესაფრებისთვის;
- მიიღოს და დანერგოს საერთაშორისო კლინიკური სახელმძღვანელო პრინციპები, რომელიც ორიენტირებული იქნება ტრანსგენდერ, ტრანსსექსუალ, ინტერსექს და გენდერულად არაკონფორმულ ადამიანთა საჭიროებებზე და უზრუნველყოს მათი ხელმისაწვდომობა ხარისხიან ჯანდაცვაზე;
- სახელმწიფო თავშესაფრებში მყოფ ოჯახში ძალადობის მსხვერპლ ლგბტი პირების საჭიროებების გათვალისწინების მიზნით, უზრუნველყოს შესაბამისი ფსიქოლოგიური და სხვა სერვისების ხელმისაწვდომობა და ეფექტურობა.
- უზრუნველყოს სახელმწიფო თავშესაფრებში დასაქმებული პერსონალის ადეკვატური გადამზადება სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობისა და სქესობრივი მახასიათებლების შესახებ, რათა ხელი შეუწყოს დისკრიმინაციისა და სტიგმისაგან თავისუფალი გარემოს არსებობას.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს:

- სამოქალაქო საზოგადოებასთან, და განსაკუთრებით ლგბტი უფლებებზე და თანასწორობის საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით ჩაატაროს კვლევა, რათა შეაფასოს, თუ რამდენად შეიძლება აძლიერებდეს სასკოლო სახელმძღვანელოები ჰომო/ბი/ტრანსფობიურ დამოკიდებულებებსა და წინასწარგანწყობებს. არსებითია, რომ შეფასების აღნიშნული პროცესი სამინისტრომ სამოქალაქო საზოგადოების, განსაკუთრებით კი ლგბტი უფლებებზე და დაკავშირებულ საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციებთან მჭიდრო თანამშრომლობით განხორციელდეს;
- შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებთან და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებთან თანამშრომლობით, დანერგოს პროგრამები ინკლუზიური საგანმანათლებლო სისტემის უზრუნველსაყოფად და სკოლებში დისკრიმინაციის, ბულინგის პრაქტიკის აღმოსაფხვრელად, სასწავლო გეგმებში სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის საკითხების სათანადო ჩართვის, საგანმანათლებლო დაწესებულებების თანამშრომლების გადამზადების, ლგბტი მოსწავლეთათვის ფსიქოლოგიური კონსულტაციების ორგანიზების გზით;
- შეიმუშავოს სკოლებში არსებული უფლებრივი მდგომარეობის მონიტორინგის კომპლექსური, თანმიმდევრული და პროაქტიული მეთოდოლოგიები და მექანიზმები.

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს:

- უზრუნველყოს სექსუალური ორიენტაციისა, გენდერული იდენტობისა და სქესობრივი მახასიათებლების საფუძველზე ადამიანის უფლებების დაცვაზე მიმართული საერთაშორისო დოკუმენტების შეერთების პროცესის ინიცირება და მიღებული დოკუმენტების სათანადო განხორციელებაზე პასუხისმგებლობის გაძლიერება;

- უზრუნველყოს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან ანგარიშების მომზადების, სამოქალაქო საზოგადოებასთან გაზიარებისა და წარდგენის კოორდინირება და მასში ლგბტი საკითხების გამჭოლი წარმოდგენა.

საქართველოს სასაჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტროს:

- უზრუნველყოს პენიტენციურ და პრობაციის სისტემაში დასაქმებულ ადამიანთა სისტემური გადამზადება სექსუალური ორიენტაციის, გენდერულ იდენტობასა და სქესობრივ მახასიათებლებთან დაკავშირებით;
- გადაიდგას ქმედითი ნაბიჯები საპატიმრო დაწესებულებებში მოთავსებული ადამიანების პერსონალური ინფორმაციის სრულყოფილად დაცვისთვის;
- გადაიდგას ქმედითი ნაბიჯები პენიტენციურ დაწესებულებებში არსებული დისკრიმინაციული იერარქიებისა და კრიმინალური სუბ-კულტურის აღმოფხვრის მიზნით;
- უზრუნველყოფილ იქნას პენიტენციურ დაწესებულებებში ლგბტი პირთა უსაფრთხოების დაცვა და გამოირიცხოს მათი გაუმართლებელი სეგრეგაცია.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს:

- სავალდებულო სამხედრო გაწვევის დროს და საქართველოს ჯარში მსახურების პროცესში ხელი შეუწყოს სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის საფუძველზე დისკრიმინაციისგან თავისუფალ გარემოს და პირთა უსაფრთხოების მაღალი სტანდარტით დაცვას.

საქართველოს სპორტის და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს:

- მიიღოს ეფექტიანი ზომები, რათა თავიდან იქნას აცილებული სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის ნიშნით დისკრიმინაცია სპორტული ღონისძიებების განმავლობაში და სპორტულ ღონისძიებებთან დაკავშირებით; ასევე, ასეთი ფაქტების არსებობის შემთხვევაში აღნიშნულ ფაქტზე ადეკვატური რეაგირებისათვის.

სასამართლო ხელისუფლებას:

- უზრუნველყოს ჰომო/ბი/ტრანსფობიური დანაშაულებისა და ლგბტი პირების მიმართ დისკრიმინაციის საქმეების სამართლიან და ადამიანის უფლებების საერთაშორისო სტანდარტების შუქზე განხილვა;
- ხელი შეუწყოს მოსამართლეთა კორპუსის გადამზადებას ლგბტი უფლებებთან დაკავშირებულ საკითხებზე, მათ შორის, დისკრიმინაციის საქმეების სამართალწარმოების სპეციფიკის, ასევე სოგი-ს ნიშნით სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების განხილვისა და სასაჯელის დანიშვნის დროს დამამძიმებელი გარემოებების გათვალისწინების საკითხებზე;
- უზრუნველყოს სექსუალური ორიენტაციისა და გენდერული იდენტობის ნიშნით დისკრიმინაციისა და სიძულვილით მოტივირებული დანაშაულების შესახებ რელევანტური სტატისტიკის წარმოება და მისი ხელმისაწვდომობა.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს:

- მკაფიოდ განაცხადოს, რომ სექსუალური ორიენტაციის/გენდერული იდენტობის ნიშნით დევნის კარგად დასაბუთებული საფრთხე წარმოადგენს ლტოლვილის სტატუსისა და თავშესაფრის მინიჭების მართებულ საფუძველს;

- უზრუნველყოს, რომ თავშესაფრის მაძიებლის გაგზავნა არ განხორციელდეს ისეთ ქვეყანაში, სადაც საფრთხე შეექმნება მის სიცოცხლეს ან თავისუფლებას მისი სექსუალური ორიენტაციის/გენდერული იდენტობის გამო, ან სადაც ის შეიძლება გახდეს წამების, არაადამიანური მოპყრობის ან სასჯელის რისკის მსხვერპლი;
- უზრუნველყოს, რათა თავშესაფრის მაძიებელი დაცული იყენ ყველა სახის დისკრიმინაციული მოპყრობისა და პრაქტიკისგან სექსუალური ორიენტაციის/გენდერული იდენტობის საფუძველზე დროებითი განსახლების ცენტრებში თავშესაფრით უზრუნველყოფისას.

პოლიტიკურ პარტიებს:

- გაითვალისწინონ სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობისა და გამოხატვის საფუძველზე არსებული დისკრიმინაციული გამოცდილებები და საკუთარ პროგრამებში დასახონ ძალადობის, დისკრიმინაციისა და არატოლერანტული გარემოს აღმოფხვრის გზები;
- საკუთარ წესდებსა და ეთიკის კოდექსებში მკაფიოდ ასახონ ანტიდისკრიმინაციული და სიმულვილის ენის ტირაჟირების წინააღმდეგ შესაბამისი ნორმები;
- ხელი შეუწყონ სექსუალურ ორიენტაციასა და გენდერულ იდენტობასთან დაკავშირებული საკითხების დეპოლიტიზაციას და მის ადამიანის უფლებების ჭრილში განხილვას.

მედებს:

- ხელი შეუწყოს სექსუალურ ორიენტაციასა და გენდერულ იდენტობასთან დაკავშირებული საკითხების არადისკრიმინაციულ გაშუქებას ჟურნალისტური ეთიკის სტანდარტების დაცვით;
- გააუმჯობესოს და დაიხვეწოს თვითრეგულირების არსებული მექანიზმები, რომელიც იქნება ლგბტი-სენსიტიური, ეფექტიანი და შედეგზე ორიენტირებული და მოწოდებული იქნება უზრუნველყოს დისკრიმინაციისა და წინასწარგანწყობების გავრცელების პრევენცია;
- ხელი შეუწყოს ჟურნალისტებისთვის ეთიკის კოდექსებისა და ანტისკრიმინაციული მიდგომების შესახებ ცნობიერებისა და სენსიტიურობის გაზრდას;
- ჰომო/ბი/ტრანსფობიის პრევენციისა და ლგბტი საკითხებზე აკადემიური და ადამიანის უფლებებზე დაფუძნებული დისკურსის შექმნის მიზნით საზოგადოებრივი მაუწყებლის პრიორიტეტებსა და პროგრამებში სათანადოდ აისახოს ლგბტი ადამიანების წინაშე მდგარი გამოწვევები და პრობლემატიკა.

სახალხო დამცველს:

- გააგრძელოს თანმიმდევრული მუშაობა სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობისა და სქესობრივი მახასიათებლების საფუძველზე ადამიანის უფლებათა დარღვევის, მათ შორის, განსაკუთრებით ფარული ფორმების, დოკუმენტირებისა და მათ აღმოფხვრაზე ზედამხედველობის განხორციელების გზით;
- გააძლიეროს ძალისხმევა ლგბტი პირთა უფლებების დაცვის ადვოკატირებისთვის ეროვნულ და საერთაშორისო ინსტიტუციებთან.

პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორს:

- შეიმუშავოს რეკომენდაციები და სახელმძღვანელო დოკუმენტები, რომელიც შეეხება პირის სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობისა და სქესობრივი მახასიათებლების შესახებ მონაცემების (განსაკუთრებულ კატეგორიის მონაცემების) დამუშავებას, როგორც საჯარო დაწესებულებებისთვის, ისე კერძო სამართლის იურიდიული პირებისთვის;

- უზრუნველყოს ლგბტი პირების მათ სექსუალურ ორიენტაციაზე, გენდერულ იდენტობასა და სქესობრივ მახასიათებლებზე პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება და მოქალაქეებს მიაწოდოს ინფორმაცია მათი უფლებებისა და მოქმედი კანონმდებლობის, მონაცემთა დაცვის მნიშვნელობასა და აღნიშნულის დარღვევაზე, შესაბამისი სამართლებრივი მექანიზმების არსებობის შესახებ;
- განახორციელოს სექსუალური ორიენტაციის, გენდერული იდენტობისა და სქესობრივი მახასიათებლების შესახებ პერსონალური მონაცემების დამუშავების/გასაჯაროების მხრივ არსებული დარღვევების სრულყოფილი გამოკვლევა და მოახდინოს დარღვევისა და მის აღმოსაფხვრელად მიღებული ზომების შესახებ საზოგადოების ინფორმირება;
- მჭიდროდ იმუშავოს შესაბამის საჯარო დაწესებულებებთან, პერსონალური მონაცემების დამუშავების კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესახებ ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით, მათთვის ტრენინგების ჩატარების გზით.

საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს:

- ხელი შეუწყონ ლგბტი პირთა უფლებრივი საკითხების მეინსტრიმინგსა და სათანადო ინტეგრირებას საკუთარ დღის წესრიგში;
- ლგბტი ორგანიზაციებმა უზრუნველყონ სათემო საქმიანობის გაძლიერება, მათ შორის, თემის წევრებისთვის მათ საჭიროებებსა და ინტერესებზე დაფუძნებული სოციალური, ფსიქოლოგიური, სამედიცინო, იურიდიული სერვისების მიწოდების, უსაფრთხო საკომუნიკაციო სივრცეების შექმნის, თემის წევრების სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლების, დემოკრატიული, ავთენტური და ცოდნაზე დაფუძნებული ლგბტი აქტივიზმის ხელშეწყობის გზით;

დოკუმენტი ღიაა ხელმოწერისთვის და ნებისმიერ პოლიტიკურ პარტიას, მედია საშუალებას, რელიგიურ, საზოგადოებრივ, პროფესიულ და სხვა ჯგუფებს/გაერთიანებას, რომელიც იზიარებს დეკლარაციაში გამოთქმულ შეფასებებს აქვს შესაძლებლობა შემოუერთდეს.